

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 3. veličiga travna 1855.

List 18.

Katoliška rokodelska družba.

V spomin njeniga začetka v Ljubljani.

Nauk mine, čas preteče,
Sin na tuje se podá,
„Kdo vé, kdaj se vernem?“ reče,
Materi rokó podá.

Skerbna mat' za njim se joka,
Daje nauk mu na pót;
„Kaj bo ž njim“, ji serce poka,
„Tam na tujim, tam drugot?“

„Ljubi sin, veselje moje!
Ne pozabi mi Bogá;
On ravná naj pota tvoje,
Naj prot nebu te peljá.“

„Rad in serčno k Bogu moli,
k njemu za pomoč zdihuj;
Svet'ga Jožefa si zvoli,
Njemu varhu se zročuj.“

„Naj Marija ti Devica
Mesto mene mati bo;
Zalostnih je tolažnica,
Ko si v sili, prosí jo!“

„Eno, eno, sin preljubi!
Mi serce teži in žgè;
Svoje duše ne pogubi;
Zapeljivcov váruj se!“

In prot nebu se ozira,
V Bógu njé je upanje,
Vsa pomoč z nebes izvira,
Zdihne, móliti začne:

Ti moj Bog, o predobrota!
Bođ' mu škit v nevarnosti;
Angel tvoj njegove pota
Naj ravná v nedolžnosti.

Zdaj po segi še pobožni
Prekrižuje ga zvestó,
In od sina v misli tožni
Verne mati se domó. —

Al molitev njena mila
Je prederla do nebes;
Vselej je Bogá ginila
Solza 'z maternih očes.

Rokodelske družbe vstale
Ze na mnoge so strani,
Bodo sine vam zbirale
Pod bandero varnosti.

Družbe té, slovenska mati,
Naj hladi se ti serce!
Hoč'jo sinam to dajati,
Kar jim matere želé.

Slišal sin bo uk modrosti,
Vidil v zgledih rajsko pot,
Se bo vterjal v kreposti,
Ložej varval grešnih zmot.

Torej ti, slovenska mati,
Ki v Ljubljani sin je tvoj,
Ne žaluj, in zapisati
Reci se mu v družbo koj.
Janez.

Pismo iz srednje Afrike

*prečastitiga misionarja gosp. Jožefa Gostner-ja
do prečastitiga korarja g. Dr. Mitterrutzner-ja v
Briksnu.*

V Hartumu 10. pros. 1855.

Le toliko rad prerad bi Tebi in vsim mision-
skim prijatlam serčno bolečino prizanesel ter jo sam
nosil, ali za dolgo časa se vender le ne more, in
mislim si clo, ker je previdnost Božja že tako
sklenila, de vam bo še bolj prav, ako prej zveste.
Torej na dan z grenko golo resnico. 17. grudna
je moj brat Tone umrl. Do štirinajst dni pred
smertjo je bil éverst in zdrav, zmiraj vesel in prav
zadovoljin. En dan ali dva pred svojo boleznijo je
rekel prečast. gosp. Kirchner-ju, ki je potožil, de
je močno slab: „Hvala Bogu, jest pa se čutim tu-
kaj tako močniga in éverstiga kakor v Evropi“. Njegova
skerblijivost za mision je bila tolika, de bi

veči ne bila mogla biti: pazil je na les in na že-
lezo in na vsako majhno reč, de bi se kaj ne ska-
zilo ali ne pozgubilo, in kjer je zamogel misionu
le en para (vinar) prihraniti, gotovo ni zamudil.
Pred nekaj časam sva pokopala otroka prav boga-
tiga kúpeca, ki je dal cerkvi robo za masno obleko,
nama pa dve guiné (nekaj čez 20 gld.) Hotel sim
mu njegov del od tega dati, on pa je rekel, de
naj v misionsko pušico denem. Delal je toliko prid-
no in goreče, de je bil vsim drugim v zgled in
spodbudovanje, kakor so g. Provikar večkrat rekli.
Ko je kdo zbolel, mu je bil prava usmiljena sestra.
Ne le jest, ampak vsi, kar nas je tukaj, smo ga
torej ljubili kakor prav dobriga brata. Kakor kovač
(nimamo sicer nobeniga temu delu zmožniga in je
silo veliko opraviti) in kakor lesár je bil misionu
kar neogiblivo potrebin in je bilo viditi, de ga je
Božja previdnost nalaš za to poslala. Oh, Gospod
nam ga je pa v svojih neizvedljivih sklepkih vzel!
Torej naj bo On gledal, kako si homo dalje poma-
gali. Britko, res prav prav britko nas Božja pre-
vidnost poskuša! Ali, ako Gospod hoče, se bo po-
slednjič vender le zmoglo — ako noče, naj pa ne
bo — zgródi se Njegova volja. Kar je pa pri ti
veliki žalosti silo tolažilno, je lepa smert, kakor
je brat Anton umrl. Odkar je bil tukaj, je živel
kakor pravi misionar: nar prvi je vstajal, je k
maši stregel ali pa sicer pri dveh ali treh sv. ma-
šah bil, je v cerkvi kakor cerkvenik vse prav lepo
vredoval, rad in zlo goreče molil in pogosto ter s
posebno veliko pobožnostjo sv. zakramente preje-
mal; čez dan je vesel delal zavoljo Boga in za
Božji lón (plačilo). Bolezin ga je naglo in močno
zgrabila, kakor je tukaj pri tako močni životnosti
navadno. . . . Zgodaj se je dal s sv. zakramenti
previditi, ktere je s toliko živo vero in priserčno
gorečnostjo prejel, de smo bili vsi ginjeni. Večkrat
je rekel: „Prav rad umerjem, ako Gospod tako
hoče, zlasti rad umerjem tukaj v Afriki kakor mi-
sionar, kamor sim Bogu za ljubo tako deleč prišel;
v Evropi bi gotovo ne bil tako srečno umrl. —
Molil je zlasti poslednji čas skorej zmiraj in je
križ delal, desiravno je bila roka že tako slaba,
de ni mogel več ž njo do čela; in poslednjič je
čisto in popolnoma v Božjo voljo vdan v boljši živ-
ljenje šel. Ako ta ni že davno v nebesih, gorje
nam! Ali svesto je on v nebesih in že plačilo vži-
va, po kteriga je v Afriko prišel, in vse, vse za-
pustil, ter zdaj prosí za nas revne vojskovavce na
zemlji.

Ravno v njegovi boleznij sim tudi jest skoz 8
dni imel neizrečne bolečine v glavi. . . Pa hvala
in čast Bogu, zdaj sim spet zdrav in zamorem

svoje reči opravljati. Prečast. g. Ueberbacher ima včasih merzlico, pa tako neznančno, de se le za kake ure uleže in potem spet na svoje delo gre, ravno tako mizar Kirchnayer; prečast. g. Kirchner-ju je začelo na popotvanji nekaj iz noge teči, kar mu močno nagaja. Sicer smo, razun kake male merzlice, ki tega pa tega nadležva, precej zdravi, hvala Bogu! Prečast. gosp. Provikar so zdaj zdravi, so pred nekaj časom dolge dolge naznanila zastran misiona ob Beli reki na Dunaj poslali, in imajo z naznanilam od tukajšne staje in s 1000 drugimi pisarijami opraviti. V nekih dneh pa odrinejo z Danningerm in Ueberbacher-jem na Belo reko. Naše zidanje neprenehama, pa počasi napredva, ker moramo delavce preveč razkropiti. Prav vesela reč je, de je sužnost tukaj toliko kakor odpravljena: eden zmed nar novejših ukazov, ki mende iz Carjigrada izhaja, prepoveduje pod nar ojustrejšimi kaznimi sužnje v Egipt odpravljati, in nihče ne sme več sužnja kupiti, de bi ga spet prodal. V Hartumu je zavoljo tega veliko razdraženje med ljudmi, ker služabniki in delavci so zgolj sužnji in odkod jih bodo zdaj dobivali, ko je sužinjskim kupčevam njih rokodelstvo ustavljeno. Bog daj, de bi kakiga ovinka ne našli, s katerim bi se te prepovedi ognili! Res je, de tako tudi mi ne bomo več dečkov dobivali; pa sej eden poglavitnih namenov našiga svetiga misiona je, kupčevanje s sužnji odpraviti, in le dokler se to ni dalo, smo otemali nesrečne po sedanji poti, po kateri edini je bilo mogoče. Zares, pogine naj sramotna sužinjska kupčija, pri kateri se ljudje kakor živina in za živino prodajajo. Nad vse neusmiljena enaka dogodka se je pretečeno leto pripetila. Nek odpadnik si je bil sužinjo kupil; zbolel je pa, in ga je ljubila in mu stregla, kakor le zvesta zaročnica svojiga moža zamore ljubiti, skorej nikoli ni odstopila od njegove bolniške postelje. V plačilo za to jo je zaménil za — konja. Od vsiga še ni nič vedila, kar jo novi posestnik dobi na očitnem tergu in jo zgrabi, rekoč: pojdi z mano, zdaj si moja, tvoj gospodar te mi je za konja zaménil. Iz ujedanja zavoljo nesramniga početja svojiga gospodarja, verže sirote od sebe lepe obleke svojiga poprejšniga zapovednika in se obleče v navadno sužinjsko capo, začne na sercu bolehati, in čez malo časa umerje. V resnici, pogine naj kupčija s sužnji! — Imamo tudi upanje za versko svobodo. Ako bi se novinci za mision glasili, reci jim, de naj dobro preudarijo, ker tukaj ni nobena sala! Kar mene tiče, Te pa zagotovim, de sim v Božjo voljo vdan, čisto zadovoljin: ker terpljenje tukaj in pa veselje tamkej. —

Nespametni bolnik.

Nekdo močno zboli in bolj in bolj slabi. Mikavna samopašnost in mnogo družih grehov mu je to bolezen naklonilo, in ker svojih vedno silnisih strast (hudih nagnjenj) berzdati noče, je njegov stan čedalje slabji in smert zmiraj bližej. Terpi prehude bolečine, žeja je pekoča, usta kakor z žolcem napolnjene. V tem žalostnim stanu pride k njemu zdravnik, razumen, skušen mož. Vmuzne se pa tudi mazač, prekanjen moz, v njegovo hišo, ter prihlinjeno bolnika miluje, skuša njegove sorodnike pridobiti in po teh tudi bolnika v svojo oblast. In, de bi tako ne, vgodí se hudobnemu goljufu.

Razumni zdravnik noče bolniku vsiga dovoliti, mazač pa mu pripusti karkoli hoče. Tako se bolniku mazač prikupi, de zaupa njegovimu ravnanju, zdravnik pa mu ni kaj po volji, je vse prenatank.

Ko tedaj zdravnik bolniku zderžljivimu in skerbnimu biti vелеva, mu priporoča mazač, de naj je in pije, karkoli se mu poljubi; in res, bolnik ga sluša, in je in pije, de je sila. Zdravnik prepoveduje bolniku, de ne sme svojim strastim streči, mazač pa naravnost vелеva vse škodljivo popijati kakor riba vodo. Karkoli hoče zdravnik, vselej mu mazač nasprotva. — In tako bolnik svoj pot leke zametava, s katerimi ga hoče zdravnik ozdraviti. Ta pa, ne de bi ozdravel, dan na dan slabi, in smert ga že s koso čaka. Ko mu zdravnik bližnjo nevarnost razodene, se jame nad njim togotiti in ga skoraj s silo iz hiše spodí. Odslej je bolnik ves v oblasti stariga goljufa, kteri mu res s svojim ravnanjem kmalo smert nakloni.

Kakor greh človeku truplo — ugonobuje, in mu nar huji bolezní naklanja, ravno tako mu podkopuje tudi dušno zdravje. Zatočaj se greh po pravici dušna bolezen imenuje, kakor pravi sv. Ambrož: „Naša bolezen je skopost, naša bolezen je naslija (mesna poželjivost): naša bolezen je ošabnost; naša bolezen je jeza“. Greh pekli serce človekovo z neznanimi bolečinami mu vse dobro in sveto prignjusi in ga v nar večí revšino pahne. On mu dela nar huji žejo po prepovedanih slastih, mu vse dobro ogrení, in nakoplje nazadnje gotovo, in sicer večno smert. —

In kdo je razumni, skušeni zdravnik za pregrešniga človeka? — Jezus Kristus? „Zdravim ni treba zdravnika, ampak bolnim“, on sam pravi, „in ta zdravnik sim jaz. Pridite vsi k meni, ki ste trudni in obloženi, jaz vam bom polajšal in vas ozdravil“. Ta zdravnik, kteriga je nebeškiga Očeta večna ljubezen z nebes na zemljo poslala, daje naj tečnisi leke zoper vse bolezní bolne duše. „Prevzetnimu“, pravi sv. papež Gregor, „vелеva ponižnost, skopimu blagodarnost, nečistniku čistost, nevošljivcu ljubezen, in jezljivimu pohlevenost.“ In če se je kdo preveč ptuje lastnine navzél, se obogatil z blagam bližnjiga, vdov in sirot, mu velí pušati, de se ptuja kri odteče, krivično blago poverne. Blagor z greham bolnimu, ako natanko spolnuje, kar mu ta zdravnik vелеva, ozdravel bo kmalo in se večne smerti oteí.

Ali Bogu se usmili, de se pogostama vmuzne star mazač, hudoben in prekanjen slepar, v hišo bolnikovo, skuša njegove sorodnike, to je, njegove posvetne nagnjenja in poželjenja pridobiti, in ukazam nebeškiga zdravnika nasprotvati. Kdo pa je ta mazač? Svet, kteriga bistvo je hudobnost. Če hoče nebeški zdravnik prevzetniga s ponižnostjo ozdraviti, pravi svet, de se natorni nagoni ne smejo tolikanj zatirati. In posebno, če je treba pušati, to je krivično blago poverniti, — o tu kriči svet, de bi bolnik preveč oslabel, in de bi se potem ne mogel pošteno živiti. In tacih ljudi pravi, je dovolj povsod, po mestih in drugod, pa nobeden ne misli, de bi si dajal pušati.

Tako se ta mazač prikupi bolniku. Nebeški zdravnik Jezus Kristus je nespremišljenimu bolniku prerезin, prenatank; pokaže se mu daljna pot. In tedaj ima bolnika svet v oblasti. Gorje mu! Nihče ni čistiga serca v nečistosti, nikdo ponižen v prevzetnosti, ne pohleven v jezi; tudi se ne znebi hude vesti, dokler krivičniga blaga ne poverne. Bolezen je huji dan na dan, od ure do ure,

— čez malo časa se zgrezne bolnik s truplam v zemljo, z dušo pa — v brezen peklenski. —

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Preteklo nedeljo, 29. mal. travna, se je tukajšna katoliška družba rokodelcev slovesno pričela. Zjutraj ob devetih so namreč imeli prečastiti gospod prošt Dr. Sim. Ladinig v ta namen sv. mašo v nunski cerkvi, de bi sv. Jožef, ki se je god njegoviga varstva ta dan obhajal, s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu imenovano družbo varoval; popoldne ob petih pa se je razun rokodelcev veliko povabljenih blazih podpornikov pohvaljene družbe v križanski izbani zbralo, kjer so visokočastiti gosp. Dr. L. Vončina, vodnik dotične družbe, pričujoče s priserčno besedo ogovorili ter jim veliko veselje naznanili, de se je tudi Ljubljana tistim mestam Nemčije in Avstrije pridružila, ktero so katoliško družbo mladih rokodelcev tolikanj radostno sprejelo, družbo namreč, ki ima namen: rokodelski stan zboljševati, ali: skerbeti, de bodo mladi rokodelci ne samo dobri delavci, ampak tudi dobri kristjani; gotovo lep namen! zakaj ravno po rokodelskim stanu se sreča ali nesreča družinskiga življenja večidel ravná: ali niso poslednje prekucijske leta nesrečniga spomina posebno v sprijenim rokodelskim stanu močne podpore imele? Toraj, so rekli gospod sprednik, bo oživljenje pošteni ga rokodelskiga stanu, ki daje Bogú, kar je Božjga, in cesarju, kar je cesarjeviga, tudi sprijene družinske razmere zboljševalo. K oživljenju verliga rokodelskiga stanu bo pa katoliška družba rokodelcev posebno pripomagovala; zakaj verli rokodelski hlapci bodo tudi verli rokodelski gospodarji, ki v svoji okolici veliko dobriga storiti zamorejo. Ko so bili gospod vodnik še razjasnili, kako de bo pohvaljena družba mladim rokodelcam um vedrila in serce blažila, in so bili povedali, de že okoli 30.000 mladih rokodelcev v 150 družbah po nemških in avstrijskih mestih vez kersanske bratovske ljubezni veže, so se serčno zahvalili vsim gospodam, ki so k vpeljanju rokodelske družbe v našim mestu s toliko blagosercnostjo pripomagovali, posebno pa našimu milostivimu škofu in knezu, ki so blagovolili to družbo v svoje varstvo sprejeti, in blagorodnimu gospodu deželnimu poglavarju, ki so s hvale vredno pripravnostjo imenovano družbo dovolili. Poslednjič so bili pričujoči rokodelci režno opominjani, de naj v djanji kažejo, de jih je v njih stanu veliko, ki pošteno, verio obnašanje in vse to ljubijo, kar mladenca priporočevati utegne. Katoliško pozdravljenje: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ je govor gospod vodnika katoliške rokodelske družbe sklenilo. — Na to so prečastiti gospod prošt besedo povzeli in rekli, de so jim milostivi gospod škof in knez zaukazali naznaniti, kako goreče de se katoliške rokodelske družbe vdeležujejo in s kolikim veseljem de so to družbo v svoje varstvo sprejeli; zakaj katoliškiga škofa dolžnost je, katoliške družbe po vsi moči podpérati. De je pa rokodelska družba katoliška, že njena prislovica kaže, ki je: Vera in čednost, delavnost in pridnost, edinost in ljubezen, dobrovoljnost in veselje. Kaj je namreč katoliškemu kristjanu bolj drago in ljubo, kakor vera in čednost? Kaj mu je veči dolžnost, kakor delavnost in pridnost v poklicu, ki mu ga je bil Bog dal? Kaj mu je veči zapoved kakor ljubezen do Boga in do bližnjiga? In kaj katoličana bolj oživlja kakor veselje, ker mu je Gospodov jarem sladek in Njegovo breme lahko, in ker vé, de Bog le veseliga darovavca ljubi? Ko so bili prečastiti gospod prošt še opomnili, de zastran vstanovitve katoliške rokodelske družbe prva hvala Bogú gré, ki serca človeške kakor potoke vodi, potem pa

tudi našimu presvitlimu cesarju, ki so katoliškim družbam močno vdani, radodarnim Ljubljanskim mestojanam, in za vse dobro unetim gospodam, ki so vodstvo in učenje družbanov blagosercno prevzeli: so še pričujoče rokodelce priserčno spodbudovali, de naj bodo vedno dobri otroci katoliške cerkve, zvesti služabniki presvitliga cesarja in pridni delavci svojiga gospodarja, in de naj nič ne marajo, če jih bodo sem ter tje protivniki njih družbe zaničevali in preganjali, ker jih je veliko, ki njih družbo spoštujejo in bodo tudi družbane spoštovali, če bodo le svoje kersanske in rokodelske dolžnosti pošteno spolnovali. — Potem so bili pričujoči še z izverstnim govorom blaziga gosp. Ed. Joša, predsednika tukajšne deželne sodnije, oveseljeni, v katerim je bilo prav uamljivo in prepričavno razjasnjeno, v koliki prid de so katoliške rokodelske družbe. Stare kersanske rokodelske družbe, so rekli blagi gospod, kakor tudi vse, kar je krivično zaničevani srednji vek veliciga in stanovitniga na dan bil spravil, je kersanski duh v življenje obudil. Kako se je pa tadaj rokodelskim hlapcam godilo? Kersanski rokodelski učenik je že v neokornim, dostikrat tudi zanemarjenim učencu neumerjočo dušo spoštoval in ga toraj ni samo rokodelstva učil, temuč ga je tudi kersanskiga življenja vadil; ravno tako je bil tudi rokodelskimu hlapcu v vsih njegovih dušnih in telesnih potrebah pravi prijatelj in svetovavec; prišteval ga je svoji družini; prebival, obedval in molil je z njim. Zato je bil pa tudi rokodelski hlapec svojimu gospodarju zvesto vdan; ni delal samo zavoljo plačila, ampak tudi gospodarju v prid. Kako je pa dan današnji vse drugač! Gospodarju je malo mar za njegove hlapce, de mu le dobro delajo in v pravim času dodelajo, ko bi se tu tudi z očitnim zaničevanjem tretje Božje zapovedi ob nedeljah in zapovedanih praznikih godilo. Kdo je pa kriv te žalostne sedanjosti? Sami rokodelski učeniki gotovo ne, ampak duh časa, s katerim je množica bolj ali menj okuzena, ki pa nikdar ni kersanski duh. Tudi rokodelski hlapci so se tega duha navzeli, in kersanski gospodar razuzdanimu, brezbožnimu rokodelcu ni krivice storil, če se je bal, sprejeti ga v svojo družino. Kar je pa ta stara kersanska navada zginila, kakšna je večidel z rokodelskimi hlapci? Ubogi rokodelce, sam sebi prepušen, deleč od svojih staršev, ptujic v ptuji deželi, brez svetovavca, brez prijatelja, v nevarnih letih, se mora pogubiti, ako ga gnada Božja posebno ne podpéra. Mladeneč hoče v družini biti. Pri gospodarji je ne dobi. Poprijeti se mora toraj sodelavcov. Pod milim nebam se ne morejo razveselovati, zato jo zavijejo v kerčmo, kjer se človek nič dobriga ne nauči. Le preveč nesreče je že iz pivnic prišlo. Pijančevanje, igranje, preklinovanje, nesramno govorjenje in obnašanje, zaničevanje in zasmečevanje svetih reči, tepež, uboj, tatvina, golufija, nepokoršina do gosposke — kje se té pregrehe večidel godé? V kerčmi, so gospod predsednik režno rekli, ter pristavili: Verjemite meni, starimu skušenimu kervavimu sodniku. Kolika nevarnost toraj za mladenca, ki v kerčmi potiska ise! Prej ko ne bo pijanec, igravec ali sicer nepoređen človek. Ali v naših časih mladimu rokodelcu še druga nevarnost proti, so gospod govornik dalje rekli. Skrivne družbe namreč si že dolgo časa prizadevajo sveto kersansko vero zatreti in vnmarnost za našo nar veči srečo po vsih krajih razširiti, prizadevajo si z vso močjo sv. cerkev in vse prestole podreti. Za to pa potrebujejo močnih rok. Kako lahko se jim bo pa dal zapeljati mladi rokodelce, ki je sam sebi prepušen in že ves popačen večidel zavoljo popivanja po kerčmah! In res 1848. leta je v vsih večih mestih veliko rokodelcev mlado življenje v kervavim boji na zagrajah zgubovalo, njih zapeljivci pa, ki so se le pri šampanjerji hrabre kazali, so peto odtegovali, kjer

koli jim je nevarnost protila. Katoliške rokodelske družbe so pa nar pripravniši pripomoček, s katerim se zamorejo ubogi rokodelci nevarnost rešiti, ki jim protijo. Ako rokodelec ni prištet družini svojiga gospodarja, mu družba dobrote družinskiga življenja namestuje; ako je zapuščen, dobi v družbi pošteniga tovarša; ako pri gospodarji zanj ni ne sveta ne pomoči, mu svetvajo in pomagajo vodniki rokodelske družbe; ako je dozdej v pivnici počitka iskal, se odsihmal lahko v družbi po domače razveseljuje; ako je bil dozdej v nevarnosti od skrivnih družb zapeljan biti, bo v družbi tej nevarnosti lahko ušel, zakaj zdaj je pod varstvom skerbnih predpostavljenih. Ali ne dobivajo toraj rokodelski hlapci v katoliški rokodelski družbi veliko dobrot, posebno, ker se v nji tudi še v keršanskim uku in v družih raznih vednostih podučujejo? Ali je komu kakšen bolj pripraven pripomoček znan, s katerim bi se utegnile nevarnosti odverniti, ki mladim rokodelcem proté? Poslednjič so gospod predsednik še pričujoče rokodelce opomnili, da naj dobro pomislijo, da je rokodelska družba katoliška, da se toraj v nji ne sme nikdar slišati pregrešno govorjenje, obrekovanje, ali celo zasmeševanje obredov sv. cerkve; v vsim svojim obnašanji naj kažejo, da so otroci katoliške cerkve; naj se nikdar ne sramujejo svoje vere očitno spoznati; naj med sabo mir in edinost ohranijo, ker duh keršanstva je ljubezen, in v ljubezni se pravi kristjan spoznava; nevošljivost, jeza, sovraštvo naj bo deleč od njih; naj bodo pokorni vodstvu družbe, ki jim le dobro hoče; če se bodo tako ravnali, bo Bog družbo vedno varoval in vsi pošteni mestnjani se bodo veselili tega noviga cveta katoliške ljubezni. Močno drevo bo z Božjo pomočjo rokodelska družba, ki bo do briga sadú obilno obrodilo, in spomin današnjiga dneva se bo še čez leta z veseljem obhajal. — Poslednjič so še blagorodni gospod grof Chorinsky, deželni poglavar, besedo povzeli in obljubili, da bodo ravno ustanovljeno katoliško rokodelsko družbo vselej z veseljem podpirali, kolikor jim bo le mogoče. — K sklepu so pričujoči rokodelci cesarsko pesem zapeli. — Tudi o tej slovesnosti je Ljubljana zopet pokazala, da je v nji še veliko katoliškiga življenja, ktero se bo vsled pohvaljene rokodelske družbe gotovo pospeševalo.

⊗ Ravno kar je na svitlo prišla: Pridiga od Porcunkula odpustka, ki jo je imel Fr. Pavlič, dušni pastir Ljubljanske jetnišnice, 1. avg. 1854 popoldne v cerkvi oznanjenja D. M. pred mo-tam. Obsega pa ta pridiga na 2 polah v 1. delu: kako se je porcunkula odpustek začel? in v 2. delu: kaj je treba storiti, da bi se tega odpustka vdeležili? Pridigi so pridjane litanije v čast sv. Franciška Serafinskiga z molitvami vred. Dobivajo se te bukvice pri L. Kremžarji.

Iz Horjulja se piše Danici: Pretečeno nedeljo smo slovesno začeli „Marjne Šmarnice“. (Počesevanje Marije v mescu velikim travnu — tako bomo to slovesnost mende imenovali.) Prav veliko ljudi, ali skoraj vsi so po keršanskim nauku v cerkvi ostali. Nekoliko smo altar Matere Božje ozaljšali s cveticami, ki so jih otroci na kupe nabrali; potem smo, kakor je v „Šmarnicah“ po versti premišljevanje za prvo nedeljo odmenjeno, brali, Litanije Matere Božje in navadne molitve molili in poslednjič smo še eno od Marije zapeli. Čez teden pa bodo doma ali sveti roženkranc ali litanije Matere Božje ali pa oboje molili, ker pri nas na kmetih ne morejo vsaki dan v cerkvi tega opravljati. — Ravno tako so pričeli to pobožnost tudi v Rakitni. Janez.

Od Dolenske strani. H. Povsod ljudje radi pripovedujejo od starosti svojiga kraja ali svojih cerkev;

vender malokdaj vedo za gotove spričevala takošne starosti, desiravno se jih ne manjka povsod. Na primeru naj bo nekaj far poleg dolnje Kerke. Cerkev sv. Jakopa v Kostanjevici je imela že l. 1220 lastniga fajmoštra Adelberta; potem l. 1248 je bila novimu samostanu reda sv. Bernarda podružena, kteriga je vstavil Korotanski vojvoda Bernard, in ga je vladalo 61 opatov vsih skupaj; prvi je bil Nikolaj, poslednji pa, ko je l. 1786 samostan nehal, Aleksander Hallerstein. — Pri sv. Križu je bil že l. 1248 fajmošter Tomaž; papež Sikst IV. je to faro l. 1375 Kostanjevskimu samostanu podružil. — V Kerškim ali prav za prav v Leskovci je bil l. 1274 Bertold fajmošter, drugi Bertold spet l. 1324; ondašna cerkev žalostne Matere Božje je gotiške podobe, razun novejšiga kora; stara kamnita prižnica ima letnico 1500. — Fara sv. Jurja v Čatezi je imenovana v buli papeža Bonifacija IX. l. 1400, ko je bila Kostanjevskimu samostanu izročena. — Od Šent-Jernej je fajmošter Bertold že znan l. 1248, Juri grof Turjaški l. 1425. V buli papeža Bonifacija IX. od l. 1400 je tudi ta fara Kostanjevskimu samostanu izročena, l. 1461 pa je bila dana Ljubljanskim korarjem. — Na Gornjim Mokronogu je bil Oton fajmošter l. 1248; faro in cerkev sv. Petra je vojvoda Oton l. 1331 daroval Kostanjevskimu samostanu, kar je patriarh Pagan poterdil. Zraven te cerkve je še stara zapušena kapelica, lepo okrogla v bizantinski šegi, pravijo da perva na tem kraji; njene starosti bi si ne upal na tanko soditi. Krog l. 1793 je bila pa fara od cerkve prestavljena k cerkvi sv. Križa na Trebelnim.

Na drugi strani poleg Kope je fara sv. Miklavža v Metliki že l. 1228 imela fajmoštra Henrika, ter je bila v oblasti vitezov Templjanov, l. 1310 pa je bila dana vitezam nemškiga reda. Sedanja cerkev je od l. 1759. — Cerkev sv. Petra v Černomlji je patr. Bertold l. 1228 od Metliške fare ločil, in vojvoda Ulrik jo je dal l. 1268 vitezam nemškiga reda. — V Semicu je fajmošter Miklavž Tuskanič znan od l. 1570. (Rokopisi zgod. društva). Več od tiste okolice, in zlasti od Kočevja in pa Ribnice bi bilo pač vredno najti.

Mili darovi.

Za afrikanski mision.

Dobrotnica 1 gold. — Iz Trebevniga 7 gold. 20 krajc. —

Za katoliško rokodelsko družbo v Ljubljani.

Gosp. Fid. Terpinc 25 gold. — Prečastiti g. korar J. Novak 20 gold. — G. Janez Peklukar profesor 10 gold. — G. M. Gerber bukvovez 5 gold. —

Premembe duhovšine.

V Sekovski škofiji: Gosp. Jož. Mavčič je dobil Šentmaško faro. — Nik. Bratuša, kaplan Ptujске fare, ostane tam za duhovniga pastirja; na njegovo mesto pride g. Jož. Dregneber, g. Mih. Berko v Gams, g. Jož. Frass v Ehrenhausen. Gosp. Ed. Koneš, kaplan v Deutschlandsbergu, je bil v Zagrebško viši škofiji spuščen, kjer je dobil službo beneficijata per sv. Florijanu, kateheta in nemškiga pridgarja v Varaždinu. — Gosp. Mih. Schwarzl, častni korar, dekan in mestni fajmošter v Hartbergu, so 16. mal. travna umerli.